

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра практичної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
“ ” 20 16 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Університетські студії

Модуль 3. Тренінг професійного самовизначення

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 053 «Психологія» («Практична психологія»)

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2016-2017 навчальний рік

Робоча програма навчального курсу
"МОДУЛЬ 3. ТРЕНІНГ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ"

Укладач: Нагула Олена Леонідівна, кандидат психологічних наук, доцент
кафедри практичної психології.

Модуль 3. Тренінг професійного самовизначення / Укладач О.Л. Нагула.

– К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 15 с.

Навчально-методична карта дисципліни “Університетські студії (Тренінг професійного самовизначення)”

Тренінг професійного самовизначення - **разом: 30 год.**, практичні заняття –14 год., самостійна робота –14 год., модульний контроль – 2 год.

Модулі	Модуль III						
Назва модуля	Тренінг професійного самовизначення						
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	X	X	X	X	X	X	X
Теми семінарських, практичних занять	Вступ до теми професійного самовизначення (1+10 балів)	Специфіка тренінгу професійного самовизначення (1+10 балів)	Професіограма «Психолог» (1+10 балів)	Складові портрету психолога (1+10 балів)	Колесо мого професіоналізму (1+10 балів)	Як розвивати професійні знання уміння та навички (1+10 балів)	Алгоритм досягнення професіоналізму у обраній професії (1+10 балів)
Сам. робота	5 балів	5 балів	X	X	5 балів	X	X
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)						
Коефіцієнт: <u>Модуль 3. Тренінг професійного самовизначення</u> - $117 : 100 = 1.17$							
Підсумковий контроль	Залік						

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робочу навчальну програму модуля «Тренінг професійного самовизначення» укладено згідно з вимогами Європейської кредитно трансферно-накопичувальної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Модуль «Тренінг професійного самовизначення» є складовою частиною програми підготовки фахівців – практичних психологів. З даного навчального курсу розпочинається навчання студентів у Київському університеті імені Бориса Грінченка для опанування майбутньою професією. Застосування тренінгу як інтерактивної форми навчання, на думку розробників навчального курсу, окрім навчальної мети, сприятиме згуртованості студентської групи, адаптації першокурсників до системи навчання у вищому навчальному закладі.

Мета курсу «Тренінг професійного самовизначення» – сприяти формуванню у студентів образу професіонала в обраній спеціальності та визначенню можливих шляхів досягнення професіоналізму під час навчання в Університеті.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Тренінг професійного самовизначення» передбачено:

- ✓ напрацювати образ майбутнього професіонала – практичного психолога;
- ✓ скласти алгоритм професійного становлення студентів у галузі практичної психології;
- ✓ допомогти першокурсникам у первинній адаптації (познайомити один з одним, з правилами навчального закладу та вимогами до навчання тощо).

На завершення вивчення курсу «Тренінг професійного самовизначення» студенти повиненні опанувати знання про:

- змістові складові та особливості професії психолога;
- теорії професіоналізму психолога практика;
- теоретичні засади тренінгу професійного самовизначення;
- специфіку навчання у ВНЗ, корпоративну культуру студента – грінченківця;

Опанування курсу під час семінарських занять та самостійної роботи повинно сприяти формуванню провідних **компетенцій**, що полягають в умінні побудувати алгоритм досягнення професіоналізму у обраній професії; конструктивної комунікації та ефективної взаємодії у студентській групі.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення модуля **Тренінг професійного самовизначення**, становить – 30 години, з яких 14 годин практичних занять, 2 години модульного контролю, на самостійну роботу відводиться 14 годин.

Завершується вивчення курсу заліком.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: Модуль 3. Тренінг професійного самовизначення.

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
	Галузь знань 0301 «Соціально- політичні науки»	
Кількість кредитів – 1 кредит.	Спеціальність 053 «Психологія» Освітня програма «Практична психологія».	нормативна
Модулів – 1	Освітньо-професійний рівень: <u>перший (бакалаврський)</u>	Рік підготовки
		1-й
		Семестр
		1-й
Загальна кількість годин: Модуль 3. – 30 год.		Практичні
Тижневих годин для денної форми навчання:		14 год.
аудиторних – 1		Самостійна робота
самостійної роботи студента - 1		14 год.
		Модульний контроль
		2 год.
	Вид контролю	
	Залік	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Тема заняття	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні:	лекції	семінарські	практичні	Самостійна робота	Модульний контроль
Модуль 3. Тренінг професійного самовизначення								
1.	Вступ до теми професійного самовизначення	6	2			2	4	
2.	Специфіка тренінгу професійного самовизначення	7	2			2	5	
3.	Професіограма «Психолог»	2	2			2		
4.	Складові портрету психолога	2	2			2		
5.	Колесо мого професіоналізму	7	2			2	5	
6.	Як розвивати професійні знання, уміння та навички	2	2			2		
7.	Алгоритм досягнення професіоналізму у обраній професії	2	2			2		
Модульна контрольна робота		2						2
Разом:		30	14			14	14	2
Усього за навчальним планом:		30	14			14	14	2

**III. ПЛАНИ
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

Модуль III

ТРЕНІНГ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ

Практичне заняття 1.

Тема 1. Вступ до теми професійного самовизначення

Розгляд і напрацювання основних понять теми. Професійне самовизначення як самоактуалізація особистості на життєвому шляху. Вправи на закріплення теорії.

Рекомендована література

1. Баклицький І.Ю. Психологія праці. Навчальний підручник. – Вид-во, 2008.
2. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. – К.: ТОВ «Філстудія», 2006.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Практикум. – К.: Каравела, 2008. – 336 с.
4. Климов Е.А. Психология профессионала. - М.: Изд-во “Институт практической психологии”, 1996. - 400 с.

Практичне заняття 2.

Тема 2. Специфіка тренінгу професійного самовизначення

Теоретичні засади соціально-психологічного тренінгу. Мета, завдання, спрямування тренінгу професійного самовизначення. Етапи тренінгового процесу (підготовчий, основний, підсумковий). Структурні елементи тренінгу їх мета та завдання. Вправи на підкріплення отриманих теоретичних знань.

Рекомендована література

1. Закатнов Д.О. Технології підготовки учнівської молоді до професійного самовизначення: Монографія. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 160 с.
2. Леонтьев Д.А., Шебанова Е.В. Профессиональное самоопределение как построение образов возможного будущего // Вопросы психологии. – 2001. - №1. – с. 57 – 65.
3. Побірченко Н.А. Психологічний супровід неперервної професійної орієнтації учнівської молоді. Розвиток педагогічної та психологічної науки в

Україні.1992-2001.3б.Наук. пр.до 10-річчя АПН України.Частина 2.-Харків, «ОВС».-2002.-с.347-384.

Практичне заняття 3.

Тема 3. Професіограма «Психолог»

Чим займається такий фахівець як психолог. Яку повинен мати освіту. Які види діяльності домінують у його роботі. Які особистісні якості та професійні уміння забезпечують успішність виконання посадових обов'язків.

Рекомендована література

1. Баклицький І.Ю. Психологія праці. Навчальний підручник. – Вид-во, 2008.
2. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. – К.: ТОВ «Філстудія», 2006.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Практикум. – К.: Каравела, 2008. – 336 с.
4. Климов Е.А. Психология профессионала. - М.: Изд-во “Институт практической психологии”, 1996. - 400 с.

Практичне заняття 4.

Тема 4. Складові портрета психолога

Створення групового портрету психолога за уявленнями студентів про дану професію та данні професіограми.

Рекомендована література

1. Баклицький І.Ю. Психологія праці. Навчальний підручник. – Вид-во, 2008.
2. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. – К.: ТОВ «Філстудія», 2006.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Практикум. – К.: Каравела, 2008. – 336 с.
4. Климов Е.А. Психология профессионала. - М.: Изд-во “Институт практической психологии”, 1996. - 400 с.

Практичне заняття 5.

Тема 5. Колесо мого професіоналізму

Виконання вправи для самоаналізу Я – реальне та Я – ідеальне в обраній професії. Мої базові ресурси, перспективи, можливості. Можливості професії та шляхи досягнення професіоналізму.

Рекомендована література

1. Баклицький І.Ю. Психологія праці. Навчальний підручник. – Вид-во, 2008.
2. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. – К.: ТОВ «Філстудія», 2006.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Практикум. – К.: Каравела, 2008. – 336 с.
4. Климов Е.А. Психология профессионала. - М.: Изд-во “Институт практической психологии”, 1996. - 400 с.

Практичне заняття 6.

Тема 6. Як розвивати професійні знання, уміння та навички

Вправи на розвиток професійних навичок.

Рекомендована література

1. Баклицький І.Ю. Психологія праці. Навчальний підручник. – Вид-во, 2008.
2. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. – К.: ТОВ «Філстудія», 2006.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Практикум. – К.: Каравела, 2008. – 336 с.
4. Климов Е.А. Психология профессионала. - М.: Изд-во “Институт практической психологии”, 1996. - 400 с.

Практичне заняття 7.

Тема 7. Алгоритм досягнення професіоналізму у обраній професії

Складання власних алгоритмів досягнення професіоналізму в сфері практичної психології. Створення мапи спільної діяльності студентської команди із навчальної групи.

Рекомендована література

1. Баклицький І.Ю. Психологія праці. Навчальний підручник. – Вид-во, 2008.
2. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. – К.: ТОВ «Філстудія», 2006.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Практикум. – К.: Каравела, 2008. – 336 с.
4. Климов Е.А. Психология профессионала. - М.: Изд-во “Институт практической психологии”, 1996. - 400 с.

IV. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Модуль III.

Тренінг професійного самовизначення

Тема 1. Вступ до теми професійного самовизначення

1. Ознайомитися з проблемою професійного самовизначення на основі психолого-педагогічних джерел, зокрема: Леонтьев Д.А., Шебанова Е.В. Профессиональное самоопределение как построение образов возможного будущего // Вопросы психологии. – 2001. - №1. – с. 57 – 65; Абульханова-Славская К.А. Стратегия жизни. - М.: Мысль, 1991. - 299с. та інших.
2. Скласти вільний опис про власне змістовне наповнення поняття «професійне самовизначення».
3. У тексті есе дати власне визначення поняття професійне самовизначення.

Форма подання: у вигляді друкованого есе.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 2. Специфіка тренінгу професійного самовизначення.

Підібрати вправи на структурні елементи тренінгу професійного самовизначення (знайомство, очікування, правила, руханки, основна частина) та розписати за зразком кожну вправу:

1. Назва
2. Мета вправи
3. Необхідні матеріали
4. Час
5. Інструкція для виконання вправи
6. Етапи проведення вправи
7. Рефлексія (підготувати та записати неменше трьох запитань)
8. Загальні висновки

Форма подання: у вигляді друкованого конспекту тренінгу.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість, доцільність використання, відповідність мети та змісту вправи.

Тема 5. Колесо мого професіоналізму.

1. На основі виконаної під час практичних занять вправи «Колесо мого професіоналізму», яка включає створення схематичного малюнка Я-реального

та Я-ідеального у професії, провести самоаналіз та дати відповіді на такі запитання:

- які висновки я можу зробити аналізуючи «Колесо мого професіоналізму»;

- перерахувати конкретні кроки на найближчий час, які будете робити на шляху власного удосконалення.

2. Ознайомитися із Положенням про кабінет практичного психолога закладу освіти. Створити малюнок власного робочого кабінету, відповідно до вимог Положення.

Форма подання: 1.) у вигляді друкованого звіту;

2.) малюнок.

Критерії оцінювання: 1.) змістовність, наявність рефлексії, конкретність.

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Тренінг професійного самовизначення» оцінюються за Європейською кредитно трансферно-накопичувальною системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення європейську (ECTS) шкалу подано відповідно у табл. 6.1. та 6.2.

Таблиця 6.1.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю з дисципліни «Тренінг професійного самовизначення»

№	Вид діяльності (визначаються по кожній дисципліні)	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Всього
<i>Тренінг професійного самовизначення</i>			
1	Відвідування практичних занять	7	7
2	Виконання завдання для самостійної роботи	5	15

3	Робота на практичному занятті	10	70
4	Виконання модульної контрольної роботи	25	25
	Загальна кількість балів:		117
Коефіцієнт перерахунку $117 : 100 = 1.17$			
Підсумковий рейтинговий бал:			100

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврантів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, представлення доповіді.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 6.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з. можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.

E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1 – 35 балів	Незадовільно з обов’язковим повторними вивчення курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавранта на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань бакалаврантів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VI. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- ✓ *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- ✓ *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості.

VII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

4. Баклицький І.Ю. Психологія праці. Навчальний підручник. – Вид-во, 2008.
5. Климов Е.А. Психология профессионала. - М.: Изд-во “Институт практической психологии”, 1996. - 400 с.
6. Побірченко Н.А. Психологічний супровід неперервної професійної орієнтації учнівської молоді. Розвиток педагогічної та психологічної науки в Україні.1992-2001.Зб.Наук. пр.до 10-річчя АПН України.Частина 2.-Харків, «ОВС».-2002.-С.347-384.
7. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Практикум. – К.: Каравела, 2008. – 336 с.
10. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. – К.: ТОВ «Філстудія», 2006.
11. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Практикум. – К.: Каравела, 2008. – 336 с.
12. Резапкіна Г.В. Я и моя профессия: Учеб.-метод. пособие для школьных психологов и педагогов. - М.: Генезим, 2000.- 128 с.

Додаткова:

- Пряжников Н.С Теоретико-методологические основы активизации профессионального самоопределения. Автореф. дис. докт. пед. наук: 3.00.01/Екатеринбургский гос.ун-т.- Екатеринбург,1995.-с.49
- Борисова Е. М. Профессиональное самоопределение. Личностный аспект: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. психол. наук / Е. М. Борисова. – М., 1995.
- Закатнов Д.О. Технології підготовки учнівської молоді до професійного самовизначення: Монографія. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 160 с.

- Леонтьев Д.А., Шебанова Е.В. Профессиональное самоопределение как построение образов возможного будущего // Вопросы психологии. – 2001. - №1. – с. 57 – 65.

Робоча програма навчального курсу
"МОДУЛЬ 3. ТРЕНІНГ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ"

Укладач: Нагула Олена Леонідівна, кандидат психологічних наук, доцент
кафедри практичної психології.

Модуль 3. Тренінг професійного самовизначення / Укладач О.Л. Нагула.

– К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 15 с.

